Direktoratet for arbeidstilsynet

Vår dato: 25.09.2026
Vår referanse: 2026/71343
Deres dato:
Deres referanse: 2026/26
Vår saksbehandler: Stian Johansen

Tariffnemnda
Postboks 4720 Torgarden
NO 7468 TRONDHEIM
Norway

Svar på høring - allmenngjøring av tariffavtale for fiskeindustri

Arbeidstilsynet viser til Tariffnemndas høring om allmenngjøring av tariffavtale for fiskeindustribedrifter. Tariffnemnda ber særlig om høringsinstansenes syn på om vilkårene for allmenngjøring foreligger, og om forskriften bør gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

Arbeidstilsynets vurdering bygger på erfaringer fra tilsyn og håndheving av regelverket, oppdaterte tilsyns- og analysedata, innspill fra Arbeidstilsynets tilsynsmiljøer, samt den dokumentasjonen som er fremlagt i forbindelse med begjæringen.

1. Arbeidstilsynets vurdering av fortsatt behov for allmenngjøring

1.1 Utgangspunkt
Landsorganisasjonen i Norge (LO) har begjært fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for fiskeindustribedrifter. Begjæringen behandles som krav om ny allmenngjøring fordi den tidligere forskriften opphørte etter allmenngjøringsloven § 7, som følge av at begjæring om nytt vedtak ikke ble fremsatt innen fristen etter at tariffavtalen var avløst av ny avtale. Forslaget innebærer i hovedsak en videreføring av reguleringen i den tidligere allmenngjøringsforskriften, med oppdaterte lønnssatser i tråd med Overenskomst for Fiskeindustribedrifter 2026–2028. Det er i tillegg foreslått at forskriften gis anvendelse for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard.

Allmenngjøring av tariffavtale for fiskeindustribedrifter har eksistert siden 2015.

Arbeidstilsynet har gjennom tilsyn og håndheving opparbeidet erfaring med regelverket og med forholdene i bransjen. Arbeidstilsynet er ikke kjent med forhold som tilsier at det dokumenterte

behovet som ligger til grunn for allmenngjøringen har falt bort eller blitt vesentlig redusert siden forrige vedtak. Tvert imot viser både lønnsstatistikk, tilsynsresultater og erfaringer fra våre tilsynsmiljøer at flere av de forholdene som tidligere har begrunnet allmenngjøring, fortsatt gjør seg gjeldende.

1.2 Tilsynsaktivitet og erfaringer

Arbeidstilsynet har innhentet oppdaterte tilsynstall og analyser knyttet til fiskeindustrien.

Tilsyn og reaksjoner – allmenngjøring fiskeindustri	***Andel brudd***	***Tilsyn***	***Reaksjon***
1. Utbetaler arbeidsgiver lønn i samsvar med forskriften om allmenngjøring av tariffavtale for fiskeindustribedrifter?	29 %	17	5
2. Har arbeidsgiver utbetalt lønn og eventuell annen godtgjøring i henhold til gjeldende allmenngjøringsvedtak?	17 %	12	2
Totalsum	***24 %***	***17****	***7***

**Antall tilsyn som har kontrollert minst ett av kontrollpunktene*

Arbeidstilsynet har i perioden 2024–2026 fulgt opp ett eller flere kontrollpunkter knyttet til allmenngjøringsregelverket i 17 tilsyn innen fiskeindustrien. Tilsynstallene viser at Arbeidstilsynet fortsatt avdekker brudd på allmenngjøringsregelverket i bransjen. Det er registrert brudd i 24 prosent av de kontrollerte forholdene. Arbeidstilsynet har i perioden gitt flere reaksjoner knyttet til de kontrollerte forholdene, herunder vedtak om tvangsmulkt og stans som pressmiddel.

Videre, som det fremgår av begjæringen, viser statistikk fra Statistisk sentralbyrå at fiskeindustrien fortsatt har et betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft. Av 13 902 arbeidstakere i bransjen hadde 8 894 utenlandsk bakgrunn, tilsvarende om lag 64 prosent. Statistikken viser videre at utenlandske arbeidstakere i større grad enn norske arbeidstakere mottar lønn under allmenngjort minstesats. Det fremgår av materialet at 7 prosent av utenlandske arbeidstakere og 3 prosent av norske arbeidstakere hadde lønn under minstesatsen.

Arbeidstilsynets tilsynsmiljøer beskriver fiskeindustrien som en bransje med høy andel utenlandsk arbeidskraft og betydelig bruk av arbeidskraft fra blant annet Polen, Romania, Latvia og Litauen. Arbeidstakerne har ofte begrenset kjennskap til norsk regelverk og enkelte kan befinne seg i en sårbar situasjon. Flere virksomheter tilbyr også innkvartering, noe som i enkelte tilfeller kan bidra til en sterk avhengighet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

Arbeidstilsynets erfaringer viser videre at næringen er preget av sesongmessige variasjoner og til dels uforutsigbar råstofftilgang. Dette påvirker virksomhetenes bemanningsbehov og kan gi utfordringer knyttet til etterlevelsen av arbeidstidsregelverket. Arbeidstilsynet erfarer at det i bransjen tidvis forekommer omfattende bruk av overtid, arbeidstid utover lovens grenser, mangelfull registrering av arbeidstid og tilfeller hvor overtidsarbeid ikke fullt ut er kompensert i samsvar med regelverket.

Arbeidstilsynet erfarer også at næringen er utsatt for kostnads- og konkurransepress. Etter Arbeidstilsynets vurdering bidrar allmenngjøringen til at konkurransen i større grad skjer på grunnlag av kvalitet, effektivitet og produktivitet, fremfor reduserte lønnskostnader og svakere arbeidsvilkår.

1.3 Samlet vurdering

Arbeidstilsynet legger vekt på at den fremlagte dokumentasjonen fortsatt viser forhold som er relevante ved vurderingen av behovet for allmenngjøring innen fiskeindustrien.

Lønnsstatistikken viser at bransjen har et betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft, og at utenlandske arbeidstakere i større grad enn norske arbeidstakere mottar lønn under allmenngjort

minstesats. Arbeidstilsynets tilsyn viser samtidig at det fortsatt avdekkes brudd på allmenngjøringsregelverket. Videre viser erfaringene fra Arbeidstilsynets tilsynsmiljøer at fiskeindustrien fortsatt har et betydelig innslag av utenlandsk arbeidskraft, at mange arbeidstakere har begrenset kjennskap til norsk regelverk, og at det forekommer utfordringer knyttet til etterlevelsen av regelverk om arbeidstid og lønn. Arbeidstilsynet har også erfaring med at sesongvariasjoner og uforutsigbar råstofftilgang kan skape press knyttet til bemanning og brudd på arbeidstidsbestemmelser.

Etter Arbeidstilsynets vurdering gir disse forholdene fortsatt holdepunkter for at det foreligger risiko for at arbeidstakere utfører eller kan komme til å utføre arbeid på lønns- og arbeidsvilkår som samlet sett er dårligere enn det som følger av landsomfattende tariffavtaler eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke. Arbeidstilsynet vurderer derfor at den fremlagte dokumentasjonen fortsatt underbygger behovet for allmenngjøring innen fiskeindustrien på fastlandet.

2. Arbeidstilsynets vurdering av behov for anvendelse på Svalbard

2.1 Utgangspunkt

Allmenngjøringsloven gjelder for Longyearbyen og Ny-Ålesund på Svalbard. Hvorvidt den enkelte allmenngjøringsforskrift skal gis anvendelse for Svalbard må avgjøres av Tariffnemnda ved fastsettelsen av den enkelte forskrift.

Arbeidstilsynet har derfor vurdert hvilke opplysninger som foreligger om virksomhet og arbeidsforhold innen fiskeindustrien på Svalbard.

2.2 Arbeidstilsynets erfaringer på Svalbard

Arbeidstilsynet har ikke opplysninger som tilsier at det per i dag drives virksomhet på Svalbard som omfattes av forskriftens virkeområde. Arbeidstilsynet er ikke kjent med at det finnes registrerte virksomheter med næringskode 10.201 (bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr) på Svalbard. Arbeidstilsynet kjenner heller ikke til annen virksomhet som etter sin art vil falle inn under forskriftens virkeområde. Arbeidstilsynet erfarer at fisk som tas opp i havområdene rundt Svalbard i stor grad bearbeides om bord på fartøyene. Vi er ikke kjent med at fisk leveres til mottaksanlegg på Svalbard.

2.3 Samlet vurdering

Arbeidstilsynet har ikke opplysninger som tilsier at det i dag drives virksomhet på Svalbard som omfattes av forskriftens virkeområde. Arbeidstilsynet har derfor et begrenset faktisk grunnlag for å vurdere behovet for allmenngjøring innen fiskeindustrien på Svalbard. Samtidig tilsier erfaringene fra fastlandet at de hensynene som begrunner allmenngjøring også vil kunne gjøre seg gjeldende dersom det etableres slik virksomhet på Svalbard i fremtiden.

3. Avslutning

Arbeidstilsynet vurderer at den dokumentasjonen som foreligger i saken fortsatt gir holdepunkter for at det er risiko for at arbeidstakere innen fiskeindustrien utfører eller kan komme til å utføre arbeid på lønns- og arbeidsvilkår som samlet sett er dårligere enn det som følger av landsomfattende tariffavtaler eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke. Arbeidstilsynet viser i denne sammenheng særlig til lønnsstatistikken, tilsynsresultatene og erfaringene fra våre tilsynsmiljøer.

Arbeidstilsynet har videre et begrenset faktisk grunnlag for å vurdere behovet for allmenngjøring innen fiskeindustrien på Svalbard.

Med vennlig hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Tonje Faanes
seksjonsleder

Stian Johansen
seniorrådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent.

Postadresse: Postboks 4720 Torgarden, 7468 Trondheim, Norge
Telefon: +47 73 19 97 00
Organisasjonsnummer: 974 761 211
www.arbeidstilsynet.no